

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2023 -01- 12		
Dnr.		

Till:
Kommunstyrelsen, miljö- och
byggnadsnämnden

För kännedom:
Fullmäktiges presidium

Granskning av efterlevnaden av barnkonventionen

EY har på uppdrag av revisorerna i Vilhelmina kommun genomfört en granskning av efterlevnad av barnkonventionen. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen.

Granskningen har avsett verksamhetsåret 2022 och därmed utgått ifrån nämndsorganisationen vid tiden för granskningen, med kommunstyrelse och tre nämnder.

Vår **sammanfattande bedömning** är kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnd, socialnämnd och utbildningsnämnd *delvis* vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen.

Vi noterar att socialnämnd och utbildningsnämnd vidtagit fler åtgärder än övriga vad gäller styrdokument samt utbildning vad gäller socialnämnden.

Utifrån granskningsresultatet **rekommenderar** vi *kommunstyrelsen* att:

- Stärka styrningen och i samråd med övriga nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i kommunens verksamheter.
- Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av målpuppfyllelse grundas på.

Utifrån granskningsresultatet **rekommenderar** vi *miljö- och byggnadsnämnden* att:

- Stärka styrningen och i samråd med styrelse och nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i nämndens verksamhet.
- Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av målpuppfyllelse grundas på.

Bilaga: Revisionsrapport: Granskning av efterlevnad av barnkonventionen, 2022.

Besöksadress
Torget 6
912 81

Telefon
0940-140 00

E-post
Info@vilhelmina.se

På uppdrag av kommunens revisorer

Per-Olof Nilsson
Revisionens ordförande

Kerstin Blomquist

Ingrid Karlsson

Lars Sjölin

Radi Toutounji

Lars-Göran Ulander

Bilaga: Revisionsrapport: Granskning av efterlevnad av barnkonventionen, 2022.

Besöksadress
Torget 6
912 81

Telefon
0940-140 00

E-post
Info@vilhelmina.se

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Ingrid Kristina Karlsson

Undertecknare 1

Serienummer: 19540725xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2022-12-16 09:06:43 UTC

LARS GÖRAN ULANDER

Undertecknare 1

Serienummer: 19430608xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2022-12-16 15:00:26 UTC

Per-Olof Nilsson

Undertecknare 1

Lars Sjölin

Undertecknare 1

Radi Toutounji

Undertecknare 1

Kerstin Blomquist

Undertecknare 1

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

KERSTIN BLOMQVIST

Undertecknare 1

Serienummer: 19450125xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2022-12-19 13:59:54 UTC

Lars Gunnar Anders Sjölin

Undertecknare 1

Serienummer: 19480216xxxx

IP: 85.194.xxx.xxx

2022-12-19 16:59:50 UTC

LARS GÖRAN ULANDER

Undertecknare 1

Serienummer: 19430608xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2022-12-23 14:32:02 UTC

Ingrid Kristina Karlsson

Undertecknare 1

Serienummer: 19540725xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2022-12-23 20:00:13 UTC

Per-Olof Nilsson

Undertecknare 1

Serienummer: 19560826xxxx

IP: 85.194.xxx.xxx

2022-12-24 11:55:44 UTC

RADI TOUTOUNJI

Undertecknare 1

Serienummer: 19811008xxxx

IP: 81.8.xxx.xxx

2023-01-11 14:27:05 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom Penneo.com. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validate>

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2023 -01- 12		
Dnr.		

Granskning av efterlevnaden av barnkonventionen

Vilhelmina kommun

The EY logo consists of the letters 'EY' in a bold, sans-serif font. The 'E' and 'Y' are connected at the top. The 'E' has a horizontal bar that extends to the right, overlapping the 'Y'.

EY

Building a better
working world

Sammanfattning

EY har på uppdrag av revisorerna i Vilhelmina kommun genomfört en granskning av efterlevnad av barnkonventionen. Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen.

Vår **sammanfattande bedömning** är kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnd, socialnämnd och utbildningsnämnd *delvis* vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen. Vi noterar att socialnämnd och utbildningsnämnd vidtagit fler åtgärder än övriga vad gäller styrdokument samt utbildning vad gäller socialnämnden.

Utifrån granskningsresultatet **rekommenderar** vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Stärka styrningen och i samråd med övriga nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i kommunens verksamheter.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi **rekommenderar** miljö- och byggnadsnämnden att:

- ▶ Stärka styrningen och i samråd med styrelse och nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i nämndens verksamhet.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi **rekommenderar** utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi **rekommenderar** socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
1. Inledning.....	3
1.1. Bakgrund.....	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Revisionskriterier	3
1.4. Genomförande och avgränsning	4
2. Granskningsresultat	5
2.1. Styrdokument och mål	5
2.2. Konsekvensanalyser inför beslut	10
2.3. Utbildning	11
2.4. Uppföljning och måluppfyllelse.....	12
3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer	15
Bilaga 1. Källförteckning	18
Bilaga 2. Uppföljning av mål med mått och aktiviteter	19

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Från och med den 1 januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag. I jämförelse med tidigare ratifikation som sedan år 1990 folkrättsligt bundit Sverige att efterleva barnkonventionen så innebär lagstagandet ett förtydligande och höjd prioritet av de rättigheter som ska beaktas för barnets bästa. Även om regering och riksdag har det övergripande ansvaret så har kommunerna en central roll för att säkerställa barnets rättigheter genom att göra den egna verksamheten känd, tillgänglig och anpassad för barn. Beslut och verksamheter i kommunal regi har en avgörande betydelse om barn och unga får sina rättigheter tillgodosedda. Ett särskilt ansvar ligger på kommunstyrelsen som ska se till att alla styrelser, nämnder, förvaltningar och bolag lever upp till det som står i barnkonventionen och skapa förutsättningar för att rättigheterna genomförs i praktisk handling.

I propositionen har regeringen bedömt att det finns vissa brister, och kommuner bör göra mer för att leva upp till konventionen. Revisionen har av denna anledning bedömt det som väsentligt att granska hur kommunen arbetar för att efterleva barnkonventionen och säkerställa att barnens rättigheter tillgodoses.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen. Inom ramen för syftet besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns mål och styrdokument som utgår från barnkonventionen?
- ▶ Genomförs konsekvensanalyser inför beslut som beaktar barnens bästa?
- ▶ Har utbildning/kompetenshöjande insatser genomförts för att stärka kompetensen?
- ▶ Följer kommunstyrelse och nämnder upp och utvärderar arbetet på ett systematiskt sätt som kan ligga till grund för ett utvecklingsarbete?
- ▶ När kommunstyrelsen och nämnder uppsatta mål?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. De huvudsakliga revisionskriterierna utgörs av:

1.3.1. Kommunallagen (2017:725)

Enligt kommunallagens 6 kap. 1 § ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Av kommunallagens 6 kap. 6 § framgår att nämnder var och en inom sitt område ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

1.3.2. Lag om Förenta Nationernas (FN) konvention om barnets rättigheter (2018:1197)

Barnkonventionen ger en universell definition av vilka rättigheter barn har, och stipulerar vad som borde gälla för alla barn i hela världen. Fyra av barnkonventionens 54 artiklar anses som grundprinciperna och är revisionskriterier i granskningen:

- ▶ Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- ▶ Artikel 3: I alla åtgärder som rör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.
- ▶ Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas fysiskt, psykiskt, andligt, moraliskt och socialt. Inkluderar rätt till sjukvård, utbildning, lek, vila och fritid samt en god miljö och mötesplatser som främjar utveckling.
- ▶ Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad.

1.4. Genomförande och avgränsning

Granskningen är kommunövergripande och avser primärt verksamhetsåret 2022. Därmed utgår granskningen ifrån nämndsorganisationen vid tiden för granskningen, med kommunstyrelse och tre nämnder. Den 1 januari 2023 sker en förändring i nämndsorganisationen och kommunstyrelsen tar över ansvaret från utbildningsnämnden och socialnämnden.

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier, protokollsgranskning av beslut samt en intervju med förvaltningschefer. Se källförteckning i bilaga 1. De intervjuade har beretts möjlighet att faktakontrollera rapporten.

Protokollsgranskningen har skett genom ett stickprov av beslut. Stickprovet bestod av två beslut med beslutsunderlag för respektive styrelse/nämnd. Urvalet avsåg det första tillämpbara ärendet från det första protokollet 2022 samt senast tillämpbara ärendet för det vid granskningen senaste protokollet. Se mer information i avsnitt 2.2.

I rapporten används begreppen *barnperspektiv*, att sätta barn i fokus vid beslut, och *barnrättsperspektiv*, att säkerställa barns rättigheter vid beslut.

2. Granskningsresultat

Granskningsresultatet redovisas utifrån revisionsfrågorna. Kapitlet beskriver kommunens styrdokument och mål, barnkonsekvensanalyser i nämndbeslut, utbildning samt uppföljning och målluppfyllelse. Varje avsnitt avslutas med en bedömning av respektive revisionsfråga.

2.1. Styrdokument och mål

Nämnderna ska enligt kommunallagen se till att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer samt aktuella bestämmelser i lag eller annan författning. Kommunstyrelsen har därtill ansvar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Barnombudsmannen menar att det är viktigt att kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen fattar ett formellt beslut om att barnkonventionen ska genomsyra kommunens verksamheter och även fastställer mål för hur rättigheterna ska förverkligas.

2.1.1. Kommunövergripande styrning

Vilhelmina kommun saknar på kommunövergripande nivå särskilda styrdokument, beslut eller rutiner som tydliggör hur nämnder och förvaltningar ska arbeta för efterlevnad av barnkonventionen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) påtalar att det är en framgångsfaktor att låta barnkonventionen genomsyra befintliga styrdokument, snarare än att skapa nya styrdokument enbart för arbetet utifrån barnkonventionen¹. Ett generellt barn- och ungdomsperspektiv kan sägas vara närvarande i några av kommunens övergripande styrdokument (exempelvis *Översiktsplan* och *Handlingsplan för samiskt förvaltningsområde* antagna av kommunfullmäktige 2019 respektive 2020). Planerna anger exempelvis att barn ska ha goda förutsättningar till utveckling och inflytande i frågor som berör dem, men de anger inte hur barnkonventionen ska beaktas. I praktiken är det därför upp till kommunstyrelse och nämnder att fastställa mål och styrdokument för hur efterlevnaden i verksamheterna ska säkerställas.

Kommunen har en styrgrupp för arbete med barn och ungas hälsa, utveckling och trygghet. Styrgruppen består av representanter från kommunstyrelsens arbetsutskott samt presidiet från utbildningsnämnden och socialnämnden. Styrgruppen bildades utifrån kommunfullmäktiges *beredning för barn och unga* som under 2021 presenterade sin slutrapport. Beredningen resulterade i ett antal mål och mätetal² utifrån syftet att *öka förutsättningarna för barn att växa upp med god hälsa, utvecklande lärande och hög grad av social trygghet*. En styrgrupp med arbetsgrupp bildades för det fortsatta gemensamma arbetet. Kopplat till arbetsgruppen finns ytterligare underliggande grupper utifrån olika områden såsom psykisk ohälsa, våldsprevention och förebyggande arbete. Arbetsgruppen rapporterar om arbetet till styrgruppen. Under 2022 har arbetet i den övergripande arbetsgruppen till stor del varit pausat då projektledartjänsten är vakant och valet upptagit tid från både

¹ SKR har identifierat nio framgångsfaktorer för arbetet utifrån barnkonventionen, baserat på erfarenheter från flertalet kommuner och regioner.

² Mål: Alla barn ska uppnå bästa möjliga hälsa och ha tillgång till hälso- och sjukvård när de behöver det. Alla barn och elever ska utifrån sina egna förutsättningar kunna utvecklas så långt som möjligt enligt läroplanens och skollagens mål. Alla barn ska känna trygghet i hem, skola och fritid.

förvaltning och förtroendevalda. Arbete har dock pågått inom de underliggande områdesgrupperna.

På övergripande nivå har även kommunfullmäktiges budget indirekta kopplingar till barnkonventionen. I budget för 2022 återfinns perspektiv och riktlinjer för att nå kommunens vision. Perspektiven avser *tillgänglighet, trygghet, effektivitet* och *samhällsutveckling*. Riktlinjer till perspektiven avser tillgänglighet, delaktighet, tillgång till utbildning, minskat utanförskap samt att kvaliteten på tjänster och välfärdstjänster ska utvecklas utifrån invånares perspektiv. Riktlinjerna har koppling till barnkonventionens fyra grundprinciper.

2.1.2. Styrelse och nämnders styrning

Nedan beskrivs hur styrelse och nämnder brutit ned kommunfullmäktiges perspektiv samt de styrdokument som styrelse och nämnder fastställt, vilka bidrar till efterlevnad av barnkonventionen. På en övergripande nivå lyfter intervjuade att det upplevs saknas vägledning i samtliga förvaltningar kring när och hur barnkonventionen ska beaktas, exempelvis vad gäller barnkonsekvensanalys och delaktighet. Se mer i avsnitt 2.2. Aktiviteter och mått till samtliga mål redovisas i bilaga 2.

2.1.2.1 Kommunstyrelsen har mål men saknar styrdokument

Kommunstyrelsen har för 2021 och 2022 brutit ned kommunfullmäktiges perspektiv i sin verksamhetsplan. Kommunstyrelsen har fastställt fyra mål varav tre mål med effektmål, aktiviteter och mått har viss koppling till barnkonventionen:

Tillgänglighet: De kommunala åtagandena ska så långt som möjligt vara inkluderande och likvärdiga i hela kommunen

- ▶ **Effekt:** Att kostverksamheten ska ses från ett kommunalt heltidsperspektiv. Att måltiden ska vara en viktig del i verksamheterna ur både ett hälsomässigt, socialt och pedagogiskt perspektiv.
- ▶ **Effekt:** Biblioteket bidrar till det demokratiska samhällets utveckling genom kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
- ▶ **Effekt:** Tillhandahålla biblioteksverksamhet för alla.
- ▶ **Effekt:** Biblioteket är tillgängligt för alla och anpassat efter användarnas behov.
- ▶ **Effekt:** Fritidskontoret ska jobba för en tillgänglig, trygg och attraktiv fritid som utvecklas i samverkan med Vilhelminas föreningsliv, medborgare och besökare.

Trygghet: Kommunstyrelsens myndighetsutövning ska förvaltas och utvecklas, fysiska miljön ska ge känsla av säkerhet och trygghet

- ▶ **Effekt:** Fritidsgården - en tillgänglig mötesplats för Vilhelminas unga där de ska känna sig hörda, sedda, trygga och viktiga.

Effektivitet: Kommunstyrelsens verksamhet ska planeras och genomföras kostnadseffektivt, stödprocesserna ska styras utifrån nämndernas/verksamheternas krav. Digitaliseringsgraden ska öka i verksamheterna.

- ▶ **Effekt:** Minskat matsvinn.

I övrigt saknar kommunstyrelsen styrdokument för att säkerställa efterlevnad av barnkonventionen i sin verksamhet eller i kommunen som helhet.

2.1.2.2 Miljö- och byggnadsnämnden har mål men saknar styrdokument

För 2021 och 2022 har miljö- och byggnadsnämnden brutit ned kommunfullmäktiges perspektiv till fyra mål varav ett mål med effektmål, aktiviteter och mått har koppling till barnkonventionen³:

Samhällsutveckling: God och hållbar livsmiljö, nämnden ska verka för en livskraftig, attraktiv och långsiktigt hållbar fjällkommun

- ▶ *Effekt:* God inomhusmiljö i skolor, förskolor och fritidshem.
- ▶ *Effekt:* Rökfria skolmiljöer.
- ▶ *Effekt:* Säkra lekmiljöer.
- ▶ *Effekt:* En god livsmiljö.

I övrigt saknar miljö- och byggnadsnämnden styrdokument för att säkerställa efterlevnad av barnkonventionen. Barnperspektivet inkluderas enligt uppgift i enlighet med lagkrav i beslut som rör barn, såsom detaljplaner och prövning av tillstånd att sälja tobak exempelvis. Inom ramen för granskningen har vi inte kunnat verifiera i vilken grad barnperspektivet genomsyrar nämndens verksamhet eller i vilken grad barn involveras i beslut.

2.1.2.3 Socialnämnden har mål och styrdokument

Socialnämnden har för 2021 och 2022 brutit ned tre av kommunfullmäktiges fyra perspektiv till tre mål varav två mål har viss koppling till barnkonventionen:

Tillgänglighet: God och jämlik hälsa

- ▶ *Effekt:* Det finns helhetssyn kring stödet som erbjuds till människor i behov av stöd.

Trygghet: God kvalitet i välfärdens tjänster

- ▶ *Effekt:* Insatser ska utformas tillsammans med individen.
- ▶ *Effekt:* Barn, ungdomar och deras familjer får adekvat stöd av socialsekreterare inom egen verksamhet.

Av underlaget som vi har tagit del av inom ramen för granskningen finns inga aktiviteter eller mått kopplat till effektmålen.

Socialtjänstlagen inkluderar barnkonventionens fyra grundprinciper. Socialförvaltningen utgår därmed ifrån principerna i samtliga beslut enligt socialtjänstlagen som rör barn. Därtill arbetar socialförvaltningens individ- och familjeomsorgsverksamhet utifrån metoden *Barnens behov i centrum* (BBIC) vilket håller barns bästa som avgörande i beslut. Även LSS-verksamheten⁴ beaktar barns bästa i åtgärder som rör barn. Mallen för genomförandepplaner inkluderar avsnitt om barns inflytande, delaktighet och medbestämmande.

³ Nämnden har två ytterligare mål som kan ha indirekta kopplingar till barnkonventionen. Målen saknar dock effektmål, aktiviteter och mått med koppling till barnkonventionen varför de uteslutits ur granskningen.

⁴ Verksamheten som bedrivs utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

LSS-verksamheten har sedan oktober 2022 en *handlingsplan för barnkonventionen*. Syftet med planen är att stärka barns rättigheter och förbättra barns levnadsvillkor genom att ett barnrättsperspektiv genomsyrar verksamheten. Planen består av sju punkter med fokus på delaktighet och ökad kunskap bland medarbetare och barn. Enhetschef för LSS-verksamheten ska årligen följa upp planen.

2.1.2.4 *Utbildningsnämnden har mål och styrdokument*

För 2021 och 2022 har utbildningsnämnden brutit ned kommunfullmäktiges perspektiv till fyra mål varav tre mål med effektmål, aktiviteter och mått har koppling till barnkonventionen⁵:

Tillgänglighet: Alla ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sitt lärande

- ▶ *Effekt:* Omsorg, utveckling och lärande.
- ▶ *Effekt:* Hälsa och mående i gymnasiet.
- ▶ *Effekt:* Alla elever ska klara gymnasiet.
- ▶ *Effekt:* Lärcentrums yrkesutbildningar ger jobb.

Trygghet: Alla ska ha en god och trygg arbetsmiljö

- ▶ *Effekt:* Normer och värden.
- ▶ *Effekt:* God stämning i trygg och öppen atmosfär i gymnasiet.
- ▶ *Effekt:* Trygg studiemiljö i gymnasiet.

Samhällsutveckling: Alla ska ha möjlighet till delaktighet i, och inflytande över, sitt lärande

- ▶ *Effekt:* Barns och elevers delaktighet och inflytande.

Kopplat till effektmålet om normer och värden finns en aktivitet *Barnkonventionen* som enligt uppgift avser att kartlägga arbetet som pågår utifrån barnkonventionen.

Utbildningsnämnden antog i januari 2020 en *checklista för barnets bästa för att skriva tjänsteskrivelser*. Checklistan utgår ifrån Barnombudsmannens stödmaterial och ska säkerställa att förvaltningen på ett genomtänkt sätt belyser barnets perspektiv i ärenden som rör barn. Listan omfattar ett antal punkter:

- ▶ Berör ärendet barn i åldern 1-17 år och finns det fog att höra deras åsikt?
- ▶ Barnets perspektiv: har berörda barn fått ge sina åsikter i ärendet?
- ▶ Barnperspektivet: utifrån ett professionsperspektiv, vad är bästa för barnen?
- ▶ Barnrättsperspektivet: har hänsyn tagits till lagar, föreskrifter och riktlinjer?
- ▶ Sammanlagd bedömning av checklista för barnets bästa

⁵ Nämnden har ett mål kopplat till effektivitet som kan ha indirekta kopplingar till barnkonventionen. Målet saknar dock effektmål, aktiviteter och mått med koppling till barnkonventionen varför det utesluts ur granskningen.

Intervjuade ser behov av att kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden antar checklistan i samband med att kommunens nämndorganisation förändras. Utbildningsnämnd och socialnämnd kommer övergå till utskott under kommunstyrelsen den 1 januari 2023.

Som föreskrivs av skollagen bedriver utbildningsnämnden även ett *likabehandlingsarbete* samt ett *systematiskt kvalitetsarbete* vilket bidrar till efterlevnad av barnkonventionen. Årligen arbetar förvaltningen och respektive enhet fram en *plan mot diskriminering, kränkande behandling och trakasserier*. Planen ska innehålla kartläggning av risker, insatser för trivsel och trygghet, aktiva åtgärder för att undvika kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt rutiner för utredning av misstänkt kränkande behandling och diskriminering. Planen anger att barn och elever ska involveras i framtagandet av planen.

Nämndens systematiska kvalitetsarbete har koppling till flera av barnkonventionens grundprinciper. Av nämndens *kvalitetsrapport* för läsåret 2020/2021 framgår nämndens vision om att vara Lapplands bästa utbildningskommun och tillhörande mission och värderingar. Rapporten redovisar pågående arbete och förbättringsåtgärder för arbetet, däribland områden med koppling till barnkonventionen såsom normer och värden; kunskap, utveckling och lärande; ansvar och inflytande samt skola, omvärlden och utbildningsval.

För elevers inflytande kan särskilt nämnas elev- och klassråd samt barnsamtal och utvecklingssamtal som finns inom samtliga enheter inom grundskolan. Elevers upplevelse av inflytande i skolan mäts genom enkäter.

2.1.3. Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelse och miljö- och byggnadsnämnd delvis har utarbetat mål och styrdokument som utgår från barnkonventionen. Vi bedömer att socialnämnden och utbildningsnämnden i allt väsentligt har utarbetat mål och styrdokument som utgår från barnkonventionen.

Granskningen visar att kommunstyrelsen inte har fastställt någon övergripande styrning i beslut, styrdokument eller mål för hur barnkonventionen ska genomsyra kommunens verksamhet. Styrelse och nämnder har fastställt nämndmål med effektmål, aktiviteter och mått med viss koppling till barnkonventionen. Socialnämnden har inte fastställt några aktiviteter eller mått till sina effektmål. Vi noterar även att enbart utbildningsnämnden och socialnämnden har vissa styrdokument som tydliggör hur barnkonventionen ska genomsyra verksamheten. Intervjuade påtalar en osäkerhet kring hur arbetet utifrån barnkonventionen ska ske. Vi ser positivt på det kommunövergripande arbete som sker inom ramen för styr- och arbetsgrupp för barn och unga med fokus på barns hälsa, utveckling och trygghet. Vi vill betona vikten av en tydlig styrning inom kommunens samtliga nämnder som tydliggör på vilket sätt barnkonventionen ska beaktas.

2.2. Konsekvensanalyser inför beslut

Barnkonventionens tredje artikel föreskriver att en bedömning av vad som är barnets bästa måste göras inför varje beslut som rör barn. Bedömningen ska beakta barnets eller barnens egna åsikter. Barnombudsmannen och Boverket påtalar vikten av att säkerställa att en barnkonsekvensanalys görs i hög utsträckning, exempelvis för samtliga detaljplaner, för att inte gå miste om viktiga kvaliteter för barn.

Inom ramen för granskningen har ett stickprov av beslut genomförts. Syftet är att granska huruvida kommunstyrelse och nämnderna genomför konsekvensanalyser för att beakta barns bästa inför beslut, i enlighet med barnkonventionens tredje artikel. Konsekvensanalysen innebär att en analys ska göras med en sammanvägning av relevanta intressen och en prövning av barns bästa innan beslut som påverkas barn fattas. I analysen ska barns åsikter inkluderas direkt eller genom företrädare, i enlighet med artikel 12. Analysen ska redovisas i beslutsprocessen.

Stickprovet har bestått av två beslut med beslutsunderlag för respektive styrelse/nämnd. Stickprovet är genomfört på det första tillämpbara ärendet från det första protokollet 2022 samt senast tillämpbara ärendet för det vid granskningen senaste protokollet. Urvalet avsåg enbart sådana beslut där vi tolkar det som att barnens bästa bör beaktas och därmed inte uppenbara rutinärenden eller informationsärenden. För utbildningsnämnden har granskningen även avsett huruvida nämndens checklista för barnets bästa från januari 2020 har använts.

Nämnd	Protokoll och ärende	Analys skett	Kommentar
KS	§13 Arbetsmarknadsstrategi	●	
	§191 Avtal elevhem	●	
MBN	§32 Parkeringsplatser Torget	●	
	§66 Detaljplan	●	
SN	§30 Lokal ANDTS-strategi med policy och handlingsplan	●	Strategin anger att arbetet ska utgå ifrån barnperspektiv, men anger inte hur barns bästa och delaktighet har beaktats.
	§67 Övergripande handlingsprogram suicidprevention	●	Planen syftar till barns bästa, men anger inte hur barns bästa och delaktighet har beaktats.
UN	§33 Handlingsplan suicidprevention	●	Planen syftar till barns bästa, men anger inte hur barns bästa och delaktighet har beaktats. Checklistan är inte använd.
	§62 Beredning förskola och fritidsverksamhet Fjällripan	●	Underlaget beskriver viss påverkan på barn men fokuserar på personal och ekonomi, anger inte hur delaktighet har beaktats. Checklistan är inte använd.

● Innehåller analys   ● Delvis analys   ● Saknar analys   ● Ej tillämpligt

Tabell 1. Resultat av stickprovsgranskning av konsekvensanalyser vid beslut i nämnd/styrelse

Stickprovsgranskningen visar att ingen tydlig barnkonsekvensanalys har genomförts inom ramen för de ärenden som valts ut. Därtill framgår att utbildningsnämndens checklista inte använts. Av intervju framgår att checklistan inte används i den utsträckning som syftet är. Det uppges vara planerat att öka kännedomen om checklistan för att säkerställa att den används för samtliga ärenden. Inom ramen för granskningen framgår att checklistan har använts vid avveckling av skolor under 2020.

Av intervju framgår att det upplevs saknas vägledning i förvaltningarna kring när och hur en barnkonsekvensanalys ska genomföras, men också hur delaktighet ska säkerställas i ärenden som inte är individärenden. Det förekommer enligt intervjuade att barn är delaktiga på olika sätt, exempelvis genom medborgarundersökningar och elevenkäter. LSS-verksamheten använder bildstöd för att få del av barns åsikter. För översiktsplanen har inga särskilda insatser gjorts för att nå barn, men de har varit välkomna vid träffar där allmänheten bjudits in.

Intervjuade upplever utmaningar i att nå barn. Enligt protokoll är detta något som arbetsgruppen för barn och unga diskuterat under 2021 och 2022. Kommunen har försökt starta upp ungdomsråd vid flera tillfällen men intresset har varit lågt varför satsningarna har lagts ned. En demokratiberedning ska inrättas från den 1 januari 2023 som bland annat ska utreda delaktighet, även för barn. Intervjuade påtalar vikten av att hitta former för att nå barn.

2.2.1. Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden inte har säkerställt att konsekvensanalyser genomförs inför beslut, som beaktar barnens bästa. Granskningen visar att samtliga utvalda ärenden saknar en barnkonsekvensanalys och utbildningsnämndens checklista är inte använd för nämndens två beslut. Det framgår osäkerheter kring hur styrelse och nämnder säkerställer att barns bästa utgör grund för beslut. Vi ser positivt på att kommunen ska öka kännedomen om utbildningsnämndens checklista samt arbetet för att hitta former för delaktighet inom arbetsgrupp för barn och unga samt demokratiberedningen.

2.3. Utbildning

Barnombudsmannen pekar på vikten av att samtliga berörda aktörer har kunskap om vad ett barnrättsperspektiv innebär och hur det bör användas i praktiken. För att åstadkomma detta krävs återkommande insatser.

Kommunen har inga rutiner för att hålla kommunövergripande utbildningar för att stärka kompetensen bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen och dess krav på kommunens verksamheter.

Enligt uppgift saknas information om huruvida förtroendevalda utbildats kring barnkonventionen. Det saknas också information om medarbetare inom kommunstyrelsens förvaltning, miljö- och byggnadsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen genomfört utbildningar på området. Enligt uppgift har frågor om barnkonventionen ingått i vissa utbildningar för tjänstepersoner, men det saknas information i vilken utsträckning. Det uppges att förtroendevalda och tjänstepersoner återkommande diskuterar frågan i olika sammanhang. Intervjuade ser dock risker att kunskapsnivån inom vissa verksamhetsområden och bland förtroendevalda är låg.

Inom socialförvaltningen har utbildning kring barnkonventionen hållits för medarbetare vid individ- och familjeomsorgen samt LSS-verksamheten och korttidsboendet. Däremot har inte biståndshandläggare inom LSS genomfört någon utbildning kring barnkonventionen.

2.3.1. Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden och utbildningsnämnden inte i tillräcklig utsträckning säkerställt att utbildningar och kompetenshöjande insatser genomförts för att stärka kompetensen kring barnkonventionen. Vi bedömer att socialnämnden delvis säkerställt att utbildningar och kompetenshöjande insatser genomförts kring barnkonventionen. Granskningen visar att det saknas information om vilken utbildning som genomförts för förtroendevalda i samtliga styrelser och nämnder. Det framgår att enbart socialförvaltningen har genomfört utbildningar för tjänstepersoner, för merparten av sina medarbetare. Vi vill betona vikten av kunskap bland medarbetare och förtroendevalda för att säkerställa att barnrättsperspektivet genomsyrar samtliga verksamheter.

2.4. Uppföljning och måluppfyllelse

Kommunallagen anger att kommunstyrelsen och nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Kommunstyrelsen ska även hålla uppsikt över nämndernas verksamhet. Barnombudsmanen lyfter att kommunen bör följa upp mål och indikatorer som tydliggör vad som ska göras för att förverkliga rättigheterna i barnkonventionen. I nedan avsnitt beskrivs uppföljning och måluppfyllelse utifrån granskningens två revisionsfrågor kring dessa områden.

Eftersom kommunen saknar särskilda mål och styrdokument som avser barnkonventionen sker ingen särskild uppföljning på området som helhet. Uppföljning av mål med koppling till barnkonventionen sker inom ramen för ordinarie uppföljning vid delårs- och årsbokslut. De uppföljningsrapporter som redovisas för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden samt socialnämnden saknar bedömning av måluppfyllelse för underliggande effektmål och redovisar inte heller utfall för aktiviteter och mått kopplade till effektmålen. Rapporterna ger enbart en bedömning av nämndmålens måluppfyllelse och en kortfattad beskrivning av måluppfyllelsen. Detta gäller även för den rapportering som förvaltningschefer erhåller. Uppföljning av aktiviteter och mått sker enbart på enhetsnivå.

Utbildningsnämndens uppföljningsrapporter innehåller utfall för aktiviteter och mått men saknar bedömning av måluppfyllelse för effektmålen. För miljö- och byggnadsnämnden ska rapporterna enligt uppgift framgent innehålla utfall för aktiviteter och mått.

Nedan beskrivs måluppfyllelse för styrelse och nämnder för effektmål, aktiviteter och mått med koppling till barnkonventionen utifrån underlag för respektive enhet inom förvaltningarna. Se bilaga 2 för uppföljning av aktiviteter och mått.

2.4.1. Kommunstyrelsen

För helåret 2021 framgår att kommunstyrelsen bedömde att samtliga tre nämndmål med koppling till kommunfullmäktiges tre perspektiv var uppfyllda:

Tillgänglighet: De kommunala åtagandena ska så långt som möjligt vara inkluderande och likvärdiga i hela kommunen

- ▶ En aktivitet var genomförd, en delvis genomförd, en inte påbörjad.
- ▶ Ett mått var delvis uppfyllt, ett inte uppfyllt.

Trygghet: Kommunstyrelsens myndighetsutövning ska förvaltas och utvecklas, fysiska miljön ska ge känsla av säkerhet och trygghet

- ▶ Tre aktiviteter var genomförda.

Effektivitet: Kommunstyrelsens verksamhet ska planeras och genomföras kostnadseffektivt, stödprocesserna ska styras utifrån nämndernas/verksamheternas krav. Digitaliseringsgraden ska öka i verksamheterna.

- ▶ En aktivitet var inte påbörjad.

2.4.2. Miljö- och byggnadsnämnden

För helåret 2021 bedömde miljö- och byggnadsnämnden att nedan nämndmål var delvis uppfyllt:

Samhällsutveckling: God och hållbar livsmiljö, nämnden ska verka för en livskraftig, attraktiv och långsiktigt hållbar fjällkommun

- ▶ Två aktiviteter genomförda, en delvis genomförd, en inte påbörjad.

2.4.3. Socialnämnden

För helåret 2021 bedömde socialnämnden att målet kopplat till tillgänglighet var delvis uppfyllt och målet för trygghet inte var uppfyllt. Av uppföljningen framgår att effektkedjorna reviderats under året varför vissa underlag saknats från verksamheterna.

Tillgänglighet: God och jämlik hälsa

- ▶ Saknar bedömning av utfall

Trygghet: God kvalitet i välfärdens tjänster

- ▶ Två mål är pågående

2.4.4. Utbildningsnämnden

För helåret 2021 bedömde utbildningsnämnden att samtliga tre mål var delvis uppfyllda.

Tillgänglighet: Alla ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sitt lärande

- ▶ Två mått uppfyllda, två mått delvis uppfyllda, två mått saknar målvärde, tre mått saknar utfall

Trygghet: Alla ska ha en god och trygg arbetsmiljö

- ▶ En aktivitet är genomförd.
- ▶ Ett mått bedöms uppfyllas, två mått delvis uppfyllda, ett mått saknar målvärde, två mått saknar utfall

Samhällsutveckling: Alla ska ha möjlighet till delaktighet i, och inflytande över, sitt lärande

- ▶ Ett mått uppfyllt, två mått delvis uppfyllda, ett mått saknar målvärde, två mått saknar utfall

2.4.5. Bedömning

Vår bedömning är att kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden delvis följer upp och utvärderar arbetet på ett systematiskt sätt som kan ligga till grund för ett utvecklingsarbete. Granskningen visar att styrelse och nämnder följer upp arbetet utifrån mål med koppling till barnkonventionen inom ramen för den ordinarie uppföljningen. Detta är i linje med de framgångsfaktorer SKR identifierat. Däremot tar styrelse och nämnder inte del av uppföljning som tydliggör grunden för bedömningen av nämndmålens måluppfyllelse. Detta mot bakgrund av att bedömning av uppfyllelse för effektmål samt utfall för aktiviteter och mått inte redovisas på ett strukturerat sätt. Därav menar vi att styrelse och nämnder inte har möjlighet att få en tydlig bild av hur arbetet med målen fungerar, och vilka eventuella åtgärder som behövs. Enbart utbildningsnämndens uppföljningsrapporter innehåller utfall för aktiviteter och mått, något miljö- och byggnadsnämnden ska ta fram för årsrapporten 2022. Därtill noterar vi att sådan redovisning även saknas på förvaltningsnivå. Vi vill betona vikten av en uppföljning som ger en rättvisande bild av förvaltningarnas arbete.

Vi bedömer att kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden delvis når uppsatta mål. Granskningen visar att kommunstyrelsen bedömt tre nämndmål som uppfyllda, trots att de aktiviteter och mått med koppling till barnkonventionen inte är uppfyllda. I övrigt framgår att nämndernas nämndmål som har effektmål med koppling till barnkonventionen bedöms vara delvis eller inte uppfyllda. Det saknas som tidigare nämnt bedömning av måluppfyllelse för effektmålen.

3. Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnd, socialnämnd och utbildningsnämnd delvis vidtagit tillräckliga åtgärder för att leva upp till de krav som ställs i barnkonventionen. Vi noterar att socialnämnd och utbildningsnämnd vidtagit fler åtgärder än övriga vad gäller styrdokument samt utbildning vad gäller socialnämnden.

Vi baserar vår bedömning på att kommunstyrelsen och nämnderna har fastställt mål med koppling till barnkonventionen som följs upp på en övergripande nivå. Däremot har styrelse och nämnder i varierande utsträckning fastställt styrdokument för efterlevnaden av barnkonventionen, vilket framgår av stickprovet av beslut där konsekvensanalyser inte genomförts. Enbart socialnämnden och utbildningsnämnden har fastställt vissa styrdokument för efterlevnaden. Inte heller utbildningsinsatser har genomförts för nämnder och förvaltningar, undantaget socialnämndens förvaltning. Vi noterar även utvecklingsområden vad gäller uppföljningen av mål där vi menar att underlaget inte ger en tydlig bild av utvecklingen av arbetet. Vi vill betona vikten av ett helhetsgrepp med styrning och uppföljning som tydliggör på vilket sätt barnkonventionen ska beaktas.

Revisionsfråga	Svar
Finns mål och styrdokument som utgår från barnkonventionen?	<p>Delvis för kommunstyrelse och miljö- och byggnadsnämnd. Ja för socialnämnd och utbildningsnämnd.</p> <p>Granskningen visar att kommunstyrelsen inte har fastställt någon övergripande styrning i styrdokument eller mål för hur barnkonventionen ska genomsyra kommunen. Styrelse och nämnder har fastställt nämndmål med effektmål, aktiviteter och mått med viss koppling till barnkonventionen. Socialnämnden har inte fastställt några aktiviteter eller mått till sina effektmål. Vi noterar att enbart utbildningsnämnden och socialnämnden har vissa styrdokument som tydliggör hur barnkonventionen ska genomsyra verksamheten. Vi ser positivt på det kommunövergripande arbete som sker inom ramen för styr- och arbetsgrupp för barn och unga med fokus på barns hälsa, utveckling och trygghet.</p>
Genomförs konsekvensanalyser inför beslut som beaktar barnens bästa?	<p>Nej för kommunstyrelse, miljö- och byggnadsnämnd, socialnämnd och utbildningsnämnd.</p> <p>Stickprovet visar att utvalda ärenden saknar konsekvensanalyser och att utbildningsnämndens checklista inte är använd. Det framgår osäkerheter kring hur styrelse och nämnder säkerställer att barns bästa utgör grund för beslut. Vi ser positivt på att kommunen ska öka kännedomen om utbildningsnämndens checklista samt arbetet för att hitta former för delaktighet inom arbetsgrupp för barn och unga samt demokratiberedningen.</p>

Har utbildning/kompetenshöjande insatser genomförts för att stärka kompetensen?

Nej för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnd och utbildningsnämnd. Delvis för socialnämnd.

Granskningen visar att det saknas information om vilken utbildning som har genomförts för förtroendevalda i styrelse och nämnder samt tjänstepersoner. Enbart socialförvaltningen har genomfört utbildningar för tjänstepersoner, för merparten av sina medarbetare.

Följer kommunstyrelse och nämnder upp och utvärderar arbetet på ett systematiskt sätt som kan ligga till grund för ett utvecklingsarbete?

Delvis för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Granskningen visar att styrelse och nämnder följer upp arbetet inom ramen för den ordinarie uppföljningen. Styrelse och nämnder tar inte del av uppföljning som tydliggör grunden för bedömningen av nämndmåls måluppfyllelse. Bedömning av uppfyllelse för effektmål samt, för merparten av styrelse och nämnderna, utfall för aktiviteter och mått redovisas inte. Därav har styrelse och nämnder inte möjlighet att få en tydlig bild av hur arbetet med målen fungerar, och behov av åtgärder. Sådan redovisning saknas även på förvaltningsnivå.

När kommunstyrelsen och nämnder uppsatta mål?

Delvis för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, socialnämnden och utbildningsnämnden.

Granskningen visar att kommunstyrelsen bedömt tre nämndmål som uppfyllda, trots att de aktiviteter och mått med koppling till barnkonventionen inte är uppfyllda. I övrigt framgår att nämndernas nämndmål som har effektmål med koppling till barnkonventionen bedöms vara delvis eller inte uppfyllda. Det saknas som tidigare nämnt bedömning av måluppfyllelse för effektmålen.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Stärka styrningen och i samråd med övriga nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i kommunens verksamheter.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi rekommenderar miljö- och byggnadsnämnden att:

- ▶ Stärka styrningen och i samråd med styrelse och nämnder tydliggöra hur barnkonventionen ska beaktas i nämndens verksamhet.
- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.

- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi rekommenderar utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda och tjänstepersoner vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vi rekommenderar socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs i den utsträckning som följer av barnkonventionen.
- ▶ Säkerställa en tillräcklig kunskapsnivå bland förtroendevalda vad gäller barnkonventionen.
- ▶ Stärka uppföljningen för att säkerställa att den ger en tydlig bild av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på.

Vilhelmina den 15 december 2022

Lydia Andersson
Projektledare, EY

Christer Marklund,
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Uppdragsledare, EY

Bilaga 1. Källförteckning

Intervju

- ▶ Gruppintervju med kommunchef, skolchef, socialchef och chef för miljö- och byggnadsförvaltningen

Dokumentation

- ▶ Barnkonventionen handlingsplan för LSS-verksamheten i socialförvaltningen
- ▶ Checklista för barnets bästa i tjänsteskrivelser inom utbildningsnämnden
- ▶ Delårs- och helårsrapporter för 2021 och 2022 för kommunstyrelsen och samtliga nämnder
- ▶ Kommunfullmäktiges budget 2022
- ▶ Protokollsutdrag med tillhörande underlag från kommunstyrelsens och samtliga nämnders sammanträden 2022
- ▶ Rapport från kommunfullmäktiges beredning för barn och unga 2021
- ▶ Utbildningsnämndens kvalitetsrapport 2021
- ▶ Utbildningsnämndens underlag till Likabehandlingsplan
- ▶ Verksamhetsplaner 2022 för kommunstyrelsen och samtliga nämnder

Bilaga 2. Uppföljning av mål med mått och aktiviteter

Nedan framgår uppföljning så som den framgår i förvaltningarnas verksamheters uppföljningsrapport för helåret 2021. Vissa aktiviteter och mått har förkortats för att framhäva kopplingen till barnkonventionen.

Kommunstyrelsen

Tillgänglighet: De kommunala åtagandena ska så långt som möjligt vara inkluderande och likvärdiga i hela kommunen. **Uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Att kostverksamheten ska ses från ett kommunalt heltidsperspektiv. Att måltiden ska vara en viktig del i verksamheterna ur både ett hälsomässigt, socialt och pedagogiskt perspektiv.
  - **Mått:** Beställare, samarbetspartners och matgästers nöjdhet. **Utfall 60,5 %, mål 85 %.**
- ▶ **Effekt:** Biblioteket bidrar till det demokratiska samhällets utveckling genom kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.
  - **Mått:** HBTQ-diplomering. **Pågående med avvikelse, utfall 1 diplomering.**
- ▶ **Effekt:** Tillhandahålla biblioteksverksamhet för alla.
  - **Aktivitet:** Tillgänglighetsanpassade lokaler. **Pågående med avvikelse.**
- ▶ **Effekt:** Biblioteket är tillgängligt för alla och anpassat efter användarnas behov.
  - **Aktivitet:** Utgöra en välkomnande, kravlös offentlig mötesplats för alla. **Föresenad.**
- ▶ **Effekt:** Fritidskontoret ska jobba för en tillgänglig, trygg och attraktiv fritid som utvecklas i samverkan med Vilhelminas föreningsliv, medborgare och besökare.
  - **Aktivitet:** Lovaktiviteter. **Pågående.**

Trygghet: Kommunstyrelsens myndighetsutövning ska förvaltas och utvecklas, fysiska miljön ska ge känsla av säkerhet och trygghet. **Uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Fritidsgården - en tillgänglig mötesplats för Vilhelminas unga där de ska känna sig hörda, sedda, trygga och viktiga.
  - **Aktiviteter:** Vuxenstöd uppmärksammar alla besökare samt slussar ungdomar vidare till stödinsatser vid behov. **Pågående.** Genom aktiviteter och arrangemang skapa en meningsfull fritid för ungdomar. **Pågående.** Erbjuder en genusmart miljö där vi kan se och motverka mobbing, trakasserier och kränkningar. **Pågående.**

Effektivitet: Kommunstyrelsens verksamhet ska planeras och genomföras kostnadseffektivt, stödprocesserna ska styras utifrån nämndernas/verksamheternas krav. Digitaliseringsgraden ska öka i verksamheterna. **Uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Minskat matsvinn.
  - **Aktivitet:** Måltidsråd med personal inom skola och äldreomsorg samt matråd med elever. **Ej påbörjad.**

Miljö- och byggnadsnämnden

Samhällsutveckling: God och hållbar livsmiljö, nämnden ska verka för en livskraftig, attraktiv och långsiktigt hållbar fjällkommun. **Delvis uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** God inomhusmiljö i skolor, förskolor och fritidshem.
  - **Aktivitet:** Tillsyn enligt plan. **Samtliga besök genomförda utan större avvikelser.**
- ▶ **Effekt:** Rökfria skolmiljöer.
  - **Aktiviteter:** Tillsyn enligt tobakslagen. **50 % av planerade skolor, 100 % av fritidshem, avvikelser noterades.** Kontrollköp av tobak/folköl i samarbete med ANDT-samordnare⁶. **Ej genomförd.**
- ▶ **Effekt:** Säkra lekmiljöer.
  - **Aktivitet:** Upprätta tillsynsplan och register över lekplatser. **Ej påbörjad.**
- ▶ **Effekt:** En god livsmiljö.
  - **Aktivitet:** Tillsyn bassängbad. **Samtliga besök genomförda utan större avvikelser.**

Socialnämnden

Tillgänglighet: God och jämlik hälsa. **Delvis uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Det finns en helhetssyn kring stöder som erbjuds till människor i behov av stöd. (område barn och ungdom) **Saknar bedömning av utfall.**

Trygghet: God kvalitet i välfärdens tjänster. **Inte uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Insatser ska utformas tillsammans med individen. (område vård och omsorg, LSS-omsorg) **Pågående.**
- ▶ **Effekt:** Barn, ungdomar och deras familjer får adekvat stöd av socialsekreterare inom egen verksamhet. (område IFO, barn och ungdom) **Pågående.**

Utbildningsnämnden

Tillgänglighet: Alla ska ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sitt lärande. **Delvis uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Omsorg, utveckling och lärande.
  - **Mått:** Självskattning av personal inom förskolan. **Utfall 4, saknar målvärde.** Vårdnadshavares självskattning. **Utfall 3,3, målvärde 4.** Barnhälsoteamet stödjer barns utveckling och lärande i förskolan. **Utfall 4, saknar målvärde.** Kunskaper, betyg och bedömning. **Saknar samlad bedömning för grundskola och fritidshem, grundsärskola.**
- ▶ **Effekt:** Hälsa och mående i gymnasiet.
  - **Mått:** Enkät svar inom områden såsom stress och tobaksvanor. **Bedöms delvis uppfyllas.**
- ▶ **Effekt:** Alla elever ska klara gymnasiet.
  - **Mått:** Olika mått för betyg. **Bedöms uppfyllas, resultaten ligger högre än riksnitt för meritvärde och andel gymnasieexamen.**

⁶ Alkohol, narkotika, droger och tobak (ANDT)

- ▶ **Effekt:** Lärcentrums yrkesutbildningar ger jobb.
  - **Mått:** Andel deltagare som arbetar i området de utbildade sig inom. **Bedöms uppfyllas, 73 %.**

Trygghet: Alla ska ha en god och trygg arbetsmiljö. **Delvis uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Normer och värden.
  - **Aktivitet:** Barnkonventionen. **Avslutad.**
  - **Mått:** Personalens självskattning av barnens miljö i förskolan. **Utfall 3, saknar målvärde.** Vårdnadshavares självskattning. **Utfall 3,6, målvärde 4.** Elevers självskattning av trygghet och trivsel. **Saknar utfall för grundskola och fritidshem. Utfall 93,8 för grundsärskolan, mål 100.**
- ▶ **Effekt:** God stämning i trygg och öppen atmosfär i gymnasiet.
  - **Mått:** Enkät svar kring mobbning, orättvis och kränkande behandling. **Bedöms uppfyllas, resultat på 90-95 %.**
- ▶ **Effekt:** Trygg studiemiljö i gymnasiet.
  - **Mått:** Enkät svar. **Utfall för gymnasiet 94 %, mål 100 %.**

Samhällsutveckling: Alla ska ha möjlighet till delaktighet i, och inflytande över, sitt lärande. **Delvis uppfyllt.**

- ▶ **Effekt:** Barns och elevers delaktighet och inflytande.
  - **Mått:** Elevernas självskattning. **Utfall för gymnasium 81 %, mål 100 %. Utfall för grundskola 100 %, mål 100 %. Saknar utfall för grundskola och fritidshem.** Personalens självskattning. **Utfall 3, saknar målvärde.** Vårdnadshavares självskattning. **Utfall 3,5, målvärde 4.**